

Београд - Потпредседница Г17 плус Сузана Грубјешић, учествујући у Данасовој дебати "Црвене линије српске политике", оцењује да разговори Београда и Приштине неће почети ускоро, осим уколико ЕУ "не изврши снажан притисак, пре свега на Албанце", с обзиром да су у ставовима двеју страна разлике још сувише велике.

Којим темама би требало да буде посвећен предстојећи дијалог Београда и Приштине? Ко би требало да посредује, и под чијим окриљем би се водили разговори?

- Након усвајања заједничке резолуције Србије и ЕУ у Генералној скупштини УН, нема никакве дилеме да ће се дијалог Београда и Приштине одвијати уз посредовање Уније, а не УН, како се раније очекивало. ЕУ је тако добила прилику да реши најозбиљнији проблем на европском тлу. Када ће тачно почети дијалог и које ће теме бити на дневном реду, још увек је у сфери нагађања. Српска страна сматра да на столу треба да се нађу све теме, почев од налажења одрживог решења за Србе који живе на Косову, па до повратка избеглих и расељених, питања њихове имовине и безбедности и тако даље, а Албанци понављају да се може разговарати само о "техничким" питањима, која се не дотичу статуса. Због тога верујем да дијалог ипак неће почети колико већ сутра, осим ако ЕУ не изврши снажан притисак, пре свега на Албанце.

Како би требало решити "седење за истим столом" представника Београда и Приштине у регионалним организацијама, имајући у води да косовски званичници не желе да буду заступљени као "Косово/Унмик"?

- То је питање за организаторе регионалних скупова, уколико поштују Резолуцију 1244 и уколико желе да на тим скуповима учествују представници и Београда и Приштине. Они морају да пронађу начин за представљање учесника из Приштине, а да то није под именом државе Косово, јер је то неприхватљиво за Србију.

Под којим условима би Србија могла да прихвати улазак Косова у Савет Европе и ОЕБС?

- Савет Европе има 47, а ОЕБС 56 држава чланица. Већина њих није признала независност Косова, па Србија сигурно не би била једина која би се томе противила. У обе организације чланство се стиче усвајањем одређених докумената и постизањем консензуса о пријему нове чланице. За сада није извесно да Косово уопште може да аплицира за Савет Европе, нарочито након доношења резолуције о стању људских права, којом се Косово проглашава црном рупом у Европи. Што се тиче ОЕБС, тешко да би се могло очекивати да Косово потпише Хелсиншки акт и Париску повељу о суверенитету и територијалном интегритету држава чланица и о неповредивости њихових граница.

Шта би Београд требало да учини уколико Приштина поднесе захтев за пријем у УН?

- Нико не може да очекује од Београда да подржи такав захтев, јер би то значило да признаје државу Косово.

У случају поделе Косова, где би Србија требало да повуче границу?

- Промена граница, раздвајање или подела Косова, могући су само уз пристанак Београда, Приштине и међународне заједнице, оличене у ЕУ и САД. То више није само опција коју нуде "српски националисти" и која се у старту одбија, јер је цртање граница на Балкану завршено, већ се појављује и у предлозима Међународне кризне групе, која је међу првима предлагала најпре надгледану, а потом и пуну независност за Косово, али и у угледним часописима као што су Фореигн Аффairs и Национал Интерес, кроз текстове независних аналитичара.

Да ли Београд треба да подржи улазак Срба у косовске институције на предстојећим парламентарним изборима на Косову?

- Уколико не дође до суштинских промена, у правцу обезбеђења и заштите виталних интереса Срба, улазак у косовске институције не би допринео побољшању њиховог положаја, јер је албанска већина увек прегласавала српске представнике.

(Данас)